

Poštnina plačana v gotovini.

KMETOVALEC

GLASILO
KMETIJSKE DRUŽBE

V
LJUBLJANI

R. Z. Z. O. Z.

Celoletna naročnina znaša Din 25.— (za inozemstvo Din 35.—).

List izhaja enkrat mesečno.

Uredništvo in upravništvo v Ljubljani, Novi trg št. 3.

Cene oglasom za enkratno objavo:

$\frac{1}{2}$ strani Din 800.— in Din 40.— oglasne takse $\frac{1}{8}$ strani Din 200.— in Din 5.— oglasne takse
 $\frac{1}{4}$ strani Din 400.— in Din 20.— oglasne takse $\frac{1}{16}$ strani Din 100.— in Din 2.— oglasne takse

Mali oglasi beseda po 50 par in Din 2.— oglasne takse

Priloge listu se računajo za vsakih 1000 prilog po 100 Din.

Vsebina: Kako ravnamo s strniščem? — Izkušnje v pridelovanju krompirja! — Moje izkušnje s silosom! — Pierre Viala. — Zborovanje vinogradnikov v Brežicah. — Kultura breskev po ameriškem načinu. — Odmiranjaje marelic. — Kaj nas učijo spomladanski plemenski sejmi? — Umetna oploditev kobil v Dravski banovini. — Razno. — Jogurt in njegovo prirejanje. — Razno. — Vprašanja in odgovori. — Družbene zadeve in razno. — Priloga: Vnovčevalec.

Kapunjenje petelinčkov

Vam izvrši „Niko“ v Poljanah, pošta Št. Vid nad Ljubljano.
Cena 2—3 Din od komada. Pridemo tudi na dom! 45

Enolog

z večletno prakso v vinogradarstvu in kletarstvu, išče se kot pomožna sila. Prošnje z življenjepisom in prepisi spričeval kakor tudi z navedbo referenc poslati pod šifro „Veleposestvo“ na upravo „Kmetovalca“ št. 44. 44

Jajca za valjenje

od velikih sivih Plimout kokoši. Kanadke izvrstne jajčarice. Cena 2.50 Din se dobe pri Avgust Kuhar, Vevče, pošta D. M. v Polju. 29

Rozine za žganjekuho

oddaja po najnižji cenī IVAN JELACIN, Ljubljana, Emon-ska c. 8. 46

Ekonom, oskrbnik

za veleposestvo, večš sadjereje se išče. Ponudbe na upravo lista pod „Trgovska izobrazba“ šte. 48. 45

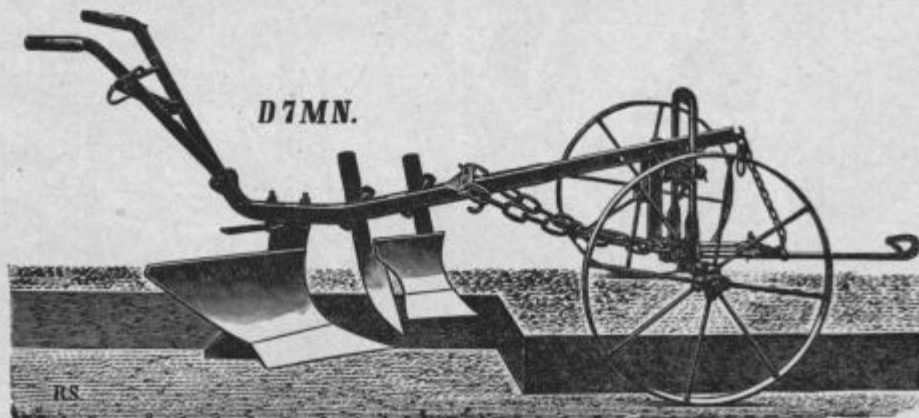
Vabilo

na redni občni zbor Kmetске hranilnice in posojilnice r. z. z neom. z. v Št. Jerneju, ki se vrši dne 26. VII. 1936 ob 8. uri zjutraj v zadrुžni pisarni. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Dopolnitev odbora, volitev. 5. Poročilo račun. zaključka za leto 1935. 6. Slučajnosti. — V slučaju nesklepčnosti se vrši drugi občni zbor pol ure pozneje, ki sklepa brez ozira na število navzočih članov. — Odbor. 47

RUD. SACK,
Leipzig - podružnica Wien

**tovarna po-
ljedelskih
strojev in
orodja**

Sackovi plugi so najboljši!

V zalogi pri Kmetijski družbi v Ljubljani in njenih skladiščih.

KMETOVALEC

št. 7.

V Ljubljani, 15. julija 1936.

Leto 53.

Poljedelstvo in travništvo.

Kako ravnamo s strniščem?

Ing. Lojze Prezelj.

Ječmen je v nižinah požet. Njegova strnišča s podsetvijo korenja so po večini tudi že opleta. Žanjice se že sklanjajo k pšenici. Zadnji topli dnevi blagodejno vplivajo na zoritev preostalih žitaric.

V teh dneh žetve in pospravljanja letošnjega skromnega pridelka moramo postrni kulturi posvetiti vso pozornost. Kaj naj torej storimo v to svrhu? V polni meri moramo zagotoviti postrnini one razvojne pogoje, na katere moremo vplivati in ki torej zavise le od nas samih.

Seme potrebuje za svoj razvoj vlago, zrak (rahlost zemlje) in toplino. Na toplino se nam v letnem času ni treba ozirati. Važnost vprašanja pa obstoji v količini vlage in rahlosti zemlje.

Poglejmo si od blizu prvo vprašanje.

Srednje težke, posebno pa težke zemlje so ob žetvi zbite, močno sprijete, večkrat v njih celo opazamo znatne razpoke. Tovrstne zemlje vsebujejo v takem stanju vse polno kot las širokih cev — kapilare. Po znanem fizikalnem zakonu se podzemeljska voda (talna voda) dviga z njihovo pomočjo iz nižjih plasti v višje, to je bližje k površini zemlje. To dviganje vode na strnišču je v pravem smislu besede zapravljanje denarja.

Z žetvijo odstranimo rastlinski pokrov in tako je izhlapevanje vode na strnišču veliko večje kot pred njo. S prašitvijo — oranjem do globine 10 cm — pretrgamo to cev — kapilare — in tako si v vročem, nedeževnem poletju prihranimo dragoceno vlago za kalitev in rast postrne kulture. To je tako važna okolnost, da ni nikoli dovolj močno poudarjena. Še popreje, predno se odpelje zadnji snop z njive, bi morali praviloma že pričeti s prašenjem. Trditev dolezoletnega praktičnega kmetijskega strokovnjaka, da pomeni v rasti postrne rastline en dan v juliju toliko kot en teden v avgustu, odnosno ves mesec september, zahtevo po čim-

prejšnjem prašenju strnišča le še vse bolj podčrtuje.

Razumljiva nam je sedaj tudi zahteva, zakaj moramo postrno setev včasih valjati. To pravilo velja še posebej za peščene zemlje. Ob pomanjkanju vlage se upravičeno bojimo, da je seme za dobro kalitev ne bo imelo dovolj na razpolago. Z valjanjem pa si takorekoč sami napravimo že omenjene lasu slične cevke v zemlji, po katerih se vlaga iz globljih zemeljskih plasti dviga v gornje. Po razvitju prvih listov in ko se je rastlinica nekoliko ukoreninila, moramo takoj s primernim orodjem cevke — kapilare — zopet pretrgati in tako preprečiti prekomerno izgubo podzemeljske vode.

S prašenjem zaorjemo tudi zaostalo strn in s tem onemogočamo najpovoljnejše pogoje za rast in razvoj živalskih in rastlinskih škodljivcev. Zaorana strn pa tudi le podorana podleže čim hitrejši razgraditvi na one prvine, iz katerih je sestavljena. Le v takšni razstavljeni obliki more ponovno služiti izgraditvi nove rastline.

S prašenjem zemljo predvsem zrahljamo. Pomnimo! Rastlina diha pravtako kot vsako drugo živo bitje. Vemo pa, da diha s svojim korenjem in radi tega moramo omogočiti dostop zraka do korenin. Rahlost zemlje, to je stanje zemlje, v katerem je količina zraka v zemlji največja, je obenem neobhodno potreben pogoj za rast in razvoj brezštevlnih milijard najmanjših živih bitij — mikroorganizmov. Njihova prisotnost v zemlji se danes še vse premalo naglašuje. Vprav ta bitja so v mnogih slučajih najmerodajnejša glede količine in kakovosti bodočega pridelka. Njihovo živlensko delovanje v zemlji je koristno radi tega, ker rastlinam nedostopno hrano presnavljajo in jim tako omogočajo boljšo, izdatnejšo prehrano.

Omenjena znanstvena in praktično neštetokrat dokazana izkustva naj bodo v bodočnosti pot-vodnica k napredku in popolšanju našega kmetijstva. Pravilo pa naj nam bo: za srpom in po pospravi pridelka takoj plug na strnišče!

Izkušnje v pridelovanju krompirja!

V. Janhar.

Krompir je brez dvoma naša najglavnejša poljedelska kultura. Saj večini kmetovalcev donša vsaj nekaj dohodkov — dočim so skoro vsi ostali viri domala usahinili. Zato ni čuda, da se je vse usmerilo v pridelovanje te okopavine. Tako se zadnja leta pridelala na stotine vagonov tega blaga, celo v krajih, kjer so ga preje imeli komaj za dom!

V Sloveniji je čedalje več kmetij, na katerih se saditev krompirja pospešuje, da vsled tega pojema setev žita, ki se ga zato ne pridelala niti za domačo potrebo. Dočim se je pred vojno krompir sadil na eno in isto njivo komaj vsakih pet, šest in celo osem let, se sedaj že marsikateri poljedelec poslužuje tri in celo dveletnega kolobarjenja!

Brez dvoma je vprav ta pogosta saditev krompirja glavni vzrok njegovi mehkuznosti, katera se iz leta v leto stopnjuje. Mar nam tega ne potrjujejo tudi vse druge rastline — če se iste v pregostih presledkih vrste rod za rodom?

Tudi jaz sem pričakoval od povečane proizvodnje krompirja izdatnejše dohodke ter sem ga tudi sam čedalje bolj stiskal v plodored. Kljub večjemu gnojenju je pridelek od leta do leta pešal v množini in kakovosti. Ker mi je nagnjenje k poskusom nekako v krvi in mesu, sem krompir

nalašč sadil na eno in isto njivo kar tri leta zaporedoma. Že drugo leto je bilo tretjino manj pridelka — a tudi polovico več gnilega. Tretje leto pa mi je že na nji-vi ves segnil (le nekaj drobiža smo nabrali, a še ta je bil ves bolan). Ta migljaj mi je vcepil misel, da bo z oneidovcem v kratkem pri kraju. Zato sem iskal novih sort. Najbolje se mi je obnesel „roza“ krompir. Ko pa je prišel v drugič na eno in isto njivo je bil že precej slabši, toda v tretjič mi je popolnoma odpovedal. „Jubel“ sorta pa niti v drugič ni opravičila mojih nad — pa čeprav je prvič izredno dobro obrodila. Približno tako je bilo tudi z vsemi ostalimi sortami krompirja (Alma, Parnasia, Centifolia i. t. d.), ki sem jih preizkušal. Naposled sem se omejil le na domače preizkušene vrste in zvrste, ali držal sem se stare skušnje, da je treba večkrat izmenjati seme. Tako ne doživljam več takšnih neuspehov kot poprej.

Ali ne sledi iz tega, da bo v bodoče treba posvečati več pažnje ne samo kolobarjenju s posameznimi kulturami, ampak da bo treba tudi redno pričeti z menjavo sort, zvrst in podobno!

Brez dvoma bi bilo zelo velikega pomena, če bi se tozadevni primerjalni poskusi vršili v propagandne svrhe, da bi kmetovalci mogli videti slabe posledice neupoštevanja načel kolobarjenja in izmenjave semen.

Priporoča se, da bi to akcijo podprle tudi merodajne oblasti.

Moje izkušnje s silosom!

Anton Avšič.

Leta 1934. sem si sezidal iz betona silos na tri predale. Skupne mase v vseh predalih je bilo 34% koruze, 16% sirka, 10% solnčnic, 32% lucerne, 8% zmesi ajde, ki ni obrodila za mlačev, repice, nezadelanega zelja in soje, ki je rastla med koruzo. Vse navedene pridelke, skisane v jami, je živina jedla prav slastno, le stblovja od sirka ni pojedla takoj, do drugega obroka je pa tudi to pojedla. Da bi vsled tega sirek opustil ne bi bilo umestno, ker on zraste na peščeni in tenki zemlji do tri metre visok brez posebne nege. Sejal sem ga v vrste po šestdeset cm oddaljene ena od druge po ržišču na peščeno njivo. Za sirek sem zoral na ploh. V male vrstice, ki se poznajo za brazdo, sem v vsako drugo vrstico sejal sirek kar se je dalo redko, sicer je takoj petkrat pregost. Zato smo sirek preruvali, ko je bil en meter visok in krmili svežega. Zrastel je preko 3 m visok prav na peščenih tleh.

Koruzo sem vsadil po ječmenu. Oral sem plitval na ploh, za menoj jo je eden pometaval na vsako drugo brazdo, da sem jo podoral. Ko je bila koruza ca. 30 cm visoka, sem jo okopal z okopalnikom.

Solnčnice sem predlanskim redko na počez vsejal in smo jih morali potem z motiko okopati, ker niso bile vsajene v vrste. Lani sem jih veliko plitveje zaoral kakor koruzo, česar pa nikomur ne priporočam, ker jih ni prišlo niti 80% ven, v bodoče jih bom spraval v zemljo kakor sirek, seveda redkeje. Solnčnice sejem na pšeničje, ker v rasti in zoritvi še dohite koruzo in sirek, da je vse na enkrat dorzjeno za v silos.

Soja je jako dobra, ampak po mojem mnenju se v naših krajih prav lahko pogreša povsod tam, kjer je zemlja za deteljo prikladna, najsi bo za domačo ali lucerno.

V silos smo zrezali tudi različne druge manjvredne odpadke, zlasti vsakovrstno listje od korenjstva, zelja in drugo.

Navajam skupno površino posetve, strošek za seme in količino pridelka:

koruze	2000 m ²	Din 9—	7800 kg
sirka	1100 „	„ 1'50	4200 „
solnčnic	500 „	„ 1'50	2200 „
Skupaj	3600 m ²	Din 12—	14.200 kg

Iz tega je razvidno, da ne stane seme za 1000 kg sveže krme niti 1 dinar, kar je

za malega kmeta velike važnosti, da na tako malem prostoru, oz. površini, pridelava toliko krme in tako malo potroši za seme.

S silosom je tudi manj dela nego če krmo, zlasti jesensko, sušiš, ker jo itak potem suho zrežeš. Tu ti odpade vse skladanje in pretresanje v kozolcu.

O tečnosti krme iz silosa pa sledeče: Nekatera živina jo takoj od početka žre prav dovoljno, nekatera pa jo noče in se le sčasoma privadi. Resnici na ljubo pa moram povedati, da moja živina raje žre suho rezanico s svežo ribano peso in repo kakor samo krmo iz silosa. Jaz sicer nimam tako velikega silosa, da bi krmil skozi vso zimo iz njega, ampak sem primoran saditi še v bodoče korenstvo; zato sem krmil poleg drugega kislo krmo kakor nekaj dodatek, ki se je pa prav dobro obnesel. Molzni živini smo pokladali povprečno 15 kg iz silosa in 12 kg pese dnevno na glavo brez rezanice. Pokladali smo ji poleg tega tudi nekoliko sena. Molzle so kakor poleti ob sveži krmi. Jalovi živini, teletom in konjem pa dajemo po 10 kg dnevno silaže, mešamo z rezanico, brez korenstva. Vsa živina je ob taki krmi prav dobro vzdržala, še skoro boljše kakor druga leta, ko sem pokrmil po 3 do 400 kg otrobov mesečno.

Pri silosu imaš tudi to prednost, da lahko sadiš zanj ne glede na vreme. Lani sem pripravil njivo prve dni junija po ruđeči detelji za saditev pese. Dežja potem ni bilo šest tednov. Morali smo vse prej okopati, pa še nismo vedeli, če bomo sploh sadili, dočim sem na ječmenišču v najhujši suši in vročini vsadil namočeno koruzo, 14 dni poprej, nego sem po inkarnatki peso sadil. Kljub hudi suši je zrastle koruza preko tri metre visoka, le storžev ni naredila.

Krma v silosu se jako različno poseda. Če je silos polnjen s koruzo in sirkom, z dodatkom detelje, se posede za en meter, če pa je v silosu več listja od korenstva, se pa posede skoro za 1.80 m, akoravno najbolje stlačimo. Zato sem vrhu silosa naredil opaž, visok 1.20 m, kjer naložimo krmo v obliki piramide, nato damo pleve in slamo, potem pa zabijemo z mokro ilovico 35 cm na debelo. Po 27 dneh smo silos odprli. Pod ilovico je bila slama in pleve skoro suha in uporabna za steljo.

Iz silosa sem jemal navpično 1 m široko plast navzdol. Ko sem prišel do dna, je bilo kakih 60 litrov vode, ki je lepo di-

šala. Krave so jo pile, pa jim je nisem hotel dati, raje sem z njo polival rezanico. Če sem pustil silos odprt, so prišle kokoši in vrabci, pa so jedli kislo krmo z vidnim veseljem.

Lani sem dal na dno silosa suhe pleve in radi tega ni bilo vode na dnu. Letos sem en predal odprl na pol površine in sem jemal navpično navzdol do tal. Prva polovica je bila prav slastna, ko sem odprl še drugo polovico je bila pa vsa masa ob stenah plesniva. Domnevam, da je krma odstopila od sten, ker sem jemal samo eno polovico hkrati. V bodoče bom jemal iz celega predala vodoravno. Silos sem napolnil brez posebnih težav. Z ilovico pa je trpljenje, ker jo je za vsak predal treba skoro 3000 kg. Da je ne bo treba odpeljati in nazaj voziti, bom naredil na vrhu srednjega predala oder, da jo bom zmetal tja in jo imel pri prihodnjem polnjenju pri rokah. Najprvo bom polnil krajna dva, nazadnje srednji predal.

V bodoče hočem vsaj en predal napolniti z inkarnatko, mešano s korenštvom. Če pride suša, kakor lani, bom imel vsaj nekaj svežega za živino.

Nisem se držal navodila, da ne bi krmiti, kadar se je molzlo, pa kljub temu ni bilo nikakih posledic. Ko je bil hud mraz, smo vedno za en obrok naprej nanosili v hlev, da se je krma odtajala, če je bila zmrznjena. Pokrili smo jo z ribanim korenstvom in rezanico.

Pri vsem tem ni nobena krma oz. korenstvo tako sigurno za čakati kakor silos. Korenstvo, če ga imaš na toplem, se ti vname in gnije, če je premraz ti zmrzne in se ti kvari, dočim silos ne pozna ne mraza ne vročine, da se le ilovica poliva, da ne naredi razpok.

Vinarstvo in kletarstvo.

Pierre Viala.

Ing. I. Zupančič.

Dolžnost naša je, da se spominjamo velikih mož in s tem izrazimo svojo hvaležnost za veliko delo, ki so ga izvršili v korist splošnosti.

Za vinogradništvo vse Evrope je Pierre Viala velepomembna osebnost, s katero je novo vinogradništvo po katastrofalni trsnii uši tesno povezano.

11. februarja 1936., v starosti 77 let, je Viala za večno zapustil sončne vinske gorice.

Rodil se je l. 1859. v Laverune na Francoskem kot vinogradniški sin. Strokovno

izobrazbo si je pridobil v svetovno-znanem francoskem vinarskem zavodu v Montpellieru, kjer se je s posebnim zanimanjem bavil z ampelografijo, s spoznavanjem trsnih sort, ter je pozneje skupno z znanim francoskim strokovnjakom Foexom izdal znamenito ampelografijo v nič manj kakor v 7 velikih knjigah, v katerih so popisane tudi glavne naše sorte. Viala je bil med prvimi, ki je upošteval vpliv zemlje na odpornost vinske trte proti boleznim.

V letih 1872. do 1890. je trsna uš uničila francoske vinograde ter povzročila nepopisno bedo vinogradniškega prebivalstva; v tem času se je trsna uš že pojavila tudi pri nas in začela ugonabljeti naše vinograde. Francoska vlada je poslala l. 1887. Viala v Ameriko, da je tam kaj na licu mesta študiral ameriške trte, ki bi naj služile kot podlaga za obnavljanje vinogradov potom cepljenja, zlasti z ozirom na talne razmere, prav posebno pa še glede apna v zemlji. Viala je ta problem rešil v polni meri in natančno ter s tem podal reelno osnovo za uspešno in zanesljivo obnovo vinogradov ne samo za Francosko, ampak tudi za ostale vinorodne države.

Z rešitvijo tega važnega problema je bila premagana ena izmed najnevarnejših vinogradniških kriz. S tega vidika je njegovo delo naravnost epohalno.

Od l. 1887. do 1934, torej polnih 47 let, je deloval kot profesor na zavodu, iz katerega je izšel sam, v Montpellieru kot znanstvenik v vinogradniški stroki. V tem času je ustvaril mnogo znanstvenih del, ustanovil strokovne organizacije in že l. 1894. vodilno strokovno organizacijo za francosko vinogradništvo Revue de Viticulture.

Tudi naše slovensko vinogradništvo, ki je v polni meri čutilo trdoto katastrofe po trtni uši, mu je dolžno hvale.

Spominu in slavi tega velikega moža so posvečene te skromne vrstice.

Zborovanje vinogradnikov v Brežicah.

Poročilo o občnem zboru Vinarskega društva za Dravsko banovino v Mariboru in o vinarskem kongresu, ki sta se vršila letos v Brežicah.

Vedno v drugem kraju se enkrat na leto sestanejo slovenski vinogradniki, organizirani v Vinarskem društvu, da obravnavajo razna važna vprašanja svoje stroke. Zaradi preobsežnosti ma-

teriala, ki so ga zborovalci obravnavali v Brežicah in pičlega prostora v našem listu, poročamo o teh zborovanjih le v izvlečku.

Dne 6. junija 1936 so se zbrali v veliki dvorani Narodnega doma v Brežicah člani glavnega odbora Vinarskega društva in delegati Vinarskih podružnic ter vinogradniki iz raznih krajev vinorodne Dravske banovine, da slišijo poročila društvenih funkcionarjev o delovanju v preteklem poslovnem letu in dajo smernice glavnemu odboru za bodoče delo.

Občni zbor, s katerim je bila združena seja glavnega odbora, je otvoril in vodil predsednik Lovro Petovar. Ravnotako je on vodil vinarski kongres, ki se je istotam vršil dne 7. junija 1936 ob lepi udeležbi vinogradnikov predvsem iz brežiškega in krškega sreza.

Poslali so se: Brzobjav vdanosti Nj. V. kralju Petru II. in brzobjavni pozdravi ministrskemu predsedniku, kmetijskemu in notranjemu ministru in banu. Po običajnih otvoritvenih formalnostih in pozdravih je predsednik poročal, da je bilo vse delo glavnega odbora usmerjeno za zboljšanje težavnega gmotnega stanja naših vinogradnikov. Racionalizacija vinarstva, zatiranje samorodnic, vprašanje trošarin, vprašanje kmetijskih zbornic

in vse zadeve, ki se tičejo vinogradnikov, so bila glavna briga Vinarskega društva v teku celega leta. Poročilo tajnika J. Zabavnika je nudilo vpogled v notranje delovanje Vinarskega društva. Osmutek pravilnika k viničarski uredbi, ki ga je sestavil Ignacij Lipovec in ki ima za cilj enotno tolmačenje te uredbe, trošarina na vino in žganje, 5 in 10 litrska prodaja vina, propaganda za splošen in povečan konsum sadja in grozdja, zatiranje samorodnic, dalmatinska, banatska in srbska vina pri nas, znižanje tarif na banovinski kmetijski poskusni in kontrolni postaji v Mariboru, organizirana borba proti peronospori, destilati z nad 50% alkohola trošarinjeni kot špirit, nadzornik trgovine z moštom in vinom, o vseh teh predmetih je razpravljajal tajnik v svojem poročilu. Nadalje je poročal, da je društvo organizirano v 15. podružnicah z 2925 člani. Število plačujočih članov zopet pomalem narašča, kar pa je še vedno premalo v primeri z nalogami, ki jih naj vrši Vinarsko društvo.

Iz blagajnikovega poročila je razvidno, da so znašali v preteklem poslovnem letu:

Dohodki	32.713'39 Din
Izdatki	16.588'50 "
Saldo	16.124'89 Din

RAČUNSKI ZAKLJUČEK DOHODKOV IN IZDATKOV LETA 1935.

Dohodki		Izdatki	
1. Saldo iz leta 1934.	22.390'52	1. Kmetovalec, naročnina za čl. V. d.	275'—
2. Obresti	1.065'37	2. Društvena soba, strežba	986'—
3. Članarina Vin. dr. 1933	492'—	3. Pisarniške potrebščine	1.294'45
" " " 1934	571'—	4. Potnine	2.638'50
" " " 1935	5.833'—	5. Tajnik in blagajnik	10.000'—
" " " 1936	5'—	6. Pristojbine P. p. h.	53'55
4. " Trsn. ods. 1935	200'—	7. Službeni list	198'—
5. Naročnina za Kmetovalca	275'—	8. Propaganda za pridobitev članstva	643'—
6. Podpore	1.400'—	9. Trsničarskemu odseku članarino	200'—
7. Naše gorice	64'—	10. Za spom. kralja Aleksandra I. Ued.	300'—
8. Razno	417'50	11. Saldo 31./12. 1935 na nov račun:	
		a) vl. knj. št. 20.684	12.811'60
		b) " " " 25.586	2.148'97
		c) " " " 23.072	783'87
		č) Ček. izp. 61	380'45
	32.713'39		16.124'89
			32.713'39

Društveno premoženje 31. decembra 1935.

1. Gotovina	16.124'89	1. Dolgovi	2.411'—
2. Inventar (pis. opr., kliš., knjige)	9.295'20	2. Predplačila za Kmetovalca	25'—
3. Terjatve	2.552'—	3. Predplačila članarine za l. 1936.	5'—
4. Obresti: Vl. knj. št. 20.684	687'10	4. Čisto premoženje	26.310'59
" " " 25.586	67'72		
" " " 23.072	24'68		
	779'50		
	28.751'59		28.751'59

Maribor, 31. decembra 1935.

Josip Zabavnik, l. r., tč. blagajnik.

Pregledala, primerjala s prilogami in v redu našla

Maribor, 31. marca 1936 J. Blažević, l. r. Dr. Ferdo Lašič, l. r.

Cisto premoženje Vinarskega društva je znašalo:

31. 12. 1934 34.586'29 Din

31. 12. 1935 26.310'59 „

Nazadovali smo torej za **8.275'70 Din**

to pa radi tega, ker smo spet odpisali pri inventarju 5% obrabe in ker so nazadovale podpore, članarina pa se tudi ni dosti dvignila.

Če se število plačujočih članov ne dvigne, bo v bodoče še slabše, ker s podporami radi splošne štednje pri vseh ustanovah ne moremo računati. Priznamo, da je hudo za denar, toda izmed 25.000 vinogradnikov v Dravski banovini jih je vendar vsaj par tisoč, katerih članarina za Vinarsko društvo po 10 Din letno pač ne bi spravila iz ravnotežja. Za vzor vsem našim podružnicam stavimo Vinarsko podružnico v Gornji Radgoni, ki z uspehom pobira od svojih članov zaostalo članarino iz prejšnjih let. Če bi vse Vinarske podružnice tako postopale in bi vsi vpisani člani plačali za ostalo članarino, bi bilo denarno stanje Vinarskega društva dokaj ugodno. Na novo je pristopilo leta 1935. 74, letos pa 5 članov. Zadnja številka ni popolna, ker še manjkajo podrobni sezname nekaterih Vinarskih podružnic in še niso vsi člani vpisani v kartoteki in matični knjigi.

Sprejeta je bila soglasno predlagana razrešnica upravi, nakar so se vzeli v pretres predlogi Vinarskih podružnic, ki so zapopadani v resoluciji.

Članarina Vinarskega društva znaša za leto 1936./37. 10 Din do 3 oralov vinograda, za vsak nadaljnji oral se poviša članarina za 5 Din, tako da plača posestnik 5 oralov vinograda 20 Din članarine, 10% članarine ostane Vinarskim podružnicam v podružnične namene, to je od vsakih 10 Din 1 Din. Vinarske podružnice, ki vpeljejo zaščito vin v smislu zakona o vinu, obdrže članarino, ki jo plačajo člani nad 10 Din.

Člani trsničarskega odseka plačajo poleg članarine za Vinarsko društvo še posebej odsekovo članarino, in sicer:

Trsničar, ki cepi 10.000 ključev, plača 10 Din odsekov članarine, a za vsakih nadaljnjih 10.000 pa 5 Din.

Prihodnji občni zbor bo v Slovenski Bistrici. Volitve glavnega odbora so se vršile z vzklikom. Izvoljen je bil sledeči glavni odbor:

Predsednik: Lovro Petovar, veleposestnik, Ivanjkovci; **podpredsednik:** Ivan Janžekovič, veleposestnik, Košaki, p. Pesnica; **odborniki:** Josip Mjaž, pos., Bizeljsko; Gabriel Ambrož, sreski kmet, ref., Krško; Klotar Bouvier, vinogradnik, tvornica sekta in vinske kleti, Gornja Radgona; Karl Korath, posestnik, Črešnjevci, Gornja Radgona; Lavoslav Bučar, posestnik, Kostanjevica; Franc Pečnik, posestnik, Bizeljsko; Stanislav Trojok, posestnik, Gorice 416, Dolnja Lendava; Ivan Šer-

benik, posestnik, Vrtnice, Gor. Sv. Kungota; Anton Šega, rav. kmet, šole v p. in pos., Ptuj; Franc Brumen ml., posestnik, Krapje pri Ljutomeru; Ignacij Lipovec, posestnik, Podgradje, Ljutomer; Josip Zabavnik, višji vinarski nadzornik v pok., Maribor. — **Preglednika računov:** Dr. Ferdo Lašič, odvetnik in posestnik, Maribor; Josip Blažević, sreski kmet, referent v pok., Studenci pri Mariboru. — **Virilisti s posvetovalnim glasom** (§ 6. pravil): Načelnik. kmet. oddelka pri kr. banski upravi v Ljubljani. Šef kmet. odseka pri kr. banski upravi v Ljubljani. Referent za vinarstvo pri kr. banski upravi v Ljubljani. Kletarski nadzornik pri kr. banski upravi v Ljubljani. Ravnatelj banov. vinarske in sadjarske šole, Maribor. Ravnatelj banov. kmetijske šole, Grm, Novo mesto.

Naslednjega dne, 7. junija 1936 se je vršil v veliki dvorani Narodnega doma v Brežicah vinarski kongres. Udeležba je bila zelo zadovoljiva. Predsednik Petovar, ki je vodil kongres, je pozdravil zastopnike oblasti in raznih sorodnih društev in navzoče narodne poslance. Vrstili so se govori predstavnikov in narodnih poslancev. Nato so se vrstili strokovni referati o važnosti selekcije v vinogradništvu (ing. S. Goriup), o vinski kupčiji (A. Šega), o gnojenju vinogradov (ing. I. Zupamč) in o vinogradniških razmerah na Bizeljskem in Dolenskem (F. Kerin). Po referatih, katerim so navzoči sledili z veliko pozornostjo, je bila na kongresu sprejeta sledeča resolucija:

RESOLUCIJA

sprejeta na 8. vinarskem kongresu dne 7. junija 1936 v Brežicah.

1. Kmetске zbornice naj se čimpreje ustanovijo. Pri njih naj se osnuje samostojni odsek za vinarstvo.

2. Zakon o vinu naj se najstrožje izvaja. Proti kršiteljem odredb, ki določajo provenienco domačega vina, naj se zlasti strogo postopa.

3. Prepove naj se sajenje novih vinogradov v ravnini in v neprimernih legah. Upravna oblast naj vrši kontrolo nad obnovo.

4. Pri obnovi vinogradov v izrazito vinorodnih legah naj kr. banska uprava vinogradnikom nudi brezobrestna posojila.

5. Strogo naj se izvaja zakon in pravilnik o pospeševanju vinogradništva, po katerem je vsako sajenje in razmnoževanje samorodnic prepovedano. Odpade naj določba, po kateri sme žniti vsak vinogradnik 500 samorodnic.

6. Cepljenje in drugi trsni material naj oddajajo banovinske trsnice siromašnim vinogradnikom po znižani ceni.

7. Za ptujski vinorodni okoliš naj se ustanovi posebna banovinska trsnica. Banovinska trsnica v Pekrah naj se ohrani. Trsnica v Kostanjevici pa naj se poveča.

8. Izvaja naj se najstrožja kontrola privatnih trsnic v smislu trsnega izbora, selekcije, pravihnih podlag in kakovosti materiala.

9. Vsako krošnjarenje in preprodaja trsnega materiala naj se najstrožje kaznuje. Nekoncesionirane trsničarje naj se strožje zasleduje po zakonu.

10. Strokovnemu pouku o trsničarstvu in o obnovi vinogradov naj se posveča večja pažnja.

11. Banovinska kmetijska poskusna in kontrolna postaja v Mariboru naj ostane in naj se izpopolni s posebnim oddelkom za enološko-pomoški institut.

12. V izrazito vinorodnih srezih naj se postavijo kot sreski kmetijski referenti oziroma njih pomočniki specialisti za vinarstvo.

13. Zaščita zajca v smislu lovskega zakona naj se ukine.

14. Proizvodnja oetne esence za konzum naj se prepove. Dovoli naj se samo uporaba čistega vinskega in sadjarskega kisa.

15. Uporaba industrijskega špirta naj se prepove za izdelavo alkoholnih pijač. Na špirit naj se uvede monopol in naj se dovoli njegova uporaba samo v industrijske svrhe.

16. Trošarinjenje vinskih destilatov s preko 50% do 65% alkohola kot špirit naj se ukine in upostavi staro stanje.

17. Proizvodnja destilata iz uvoženega suhega grozdja, fig in drugega sadja naj se prepove.

18. Carina na galico, žveplo in druga sredstva za zatiranje bolezni in škodljivcev vinske trte naj se ukine.

19. Organizacija zaščite vin naj se prepusti obstoječim vinarskim organizacijam.

20. Nadzorniki za trgovino z vinskim moštom in mladim vinom naj se nastavijo in to pravočasno.

21. Trošarina na vino naj se ukine. Odločno smo proti vsakemu proizvodnemu davku, ki naj bi nadomestil trošarino. Dokler trajajo dosedanj proračuni, naj se zniža skupna trošarina pri vinu na 1 Din pri litru.

22. V čl. 23. pravihniku k vinskemu zakonu naj se črta zadnji odstavek.

23. Pri vseh trgovinskih pogodbah naj se gleda na to, da se dosežejo čim večje ugodnosti za izvoz našega vina in grozdja na podlagi kompenzаций zlasti s Češkoslovaško republiko, Avstrijo, Nemčijo in Poljsko. Pri sklepanju pogodb naj sodelujejo kot delegati vinarski strokovnjaki.

24. Za izvoz vina naj se znižajo železniške tarife.

25. Kr. banska uprava dravske banovine se naproša, da čimprej izda pravilnik k uredbi o viničarskem redu.

26. Država in banovina naj pospešujeta s čimvečjimi razpoložljivimi sredstvi produktivno vinarsko zadrugištvo.

Po vinarskem kongresu je Ivan Urek iz Globokega pri Brežicah z lepim nagovorom otvoril prvo vinsko razstavo v Brežicah. Na tej vinski razstavi, nameščeni v vrtni dvorani Narodnega doma, je bilo zastopanih 240 vinskih vzorcev, 205 iz Bizeljskega in 35 iz Dolenjske. Razstavo, ki je bila lepo urejena, so priredile združene Vinarske podružnice brežiškega in krškega sreza s pomočjo obeh sreskih kmetijskih odborov. Zanimanje za razstavo je tako med vinogradniki, kot med drugimi zanimanci, bilo zelo veliko. To je dokazala velika udeležba pri otvoritvi in obilen obisk razstave oba dneva.

V dneh 7. in 8. junija 1936 so se vršili ogledi vinogradov na Bizeljskem in v Gadovi peči. Udeležilo se je teh poučnih izletov mnogo vinogradnikov iz vse Dravske banovine, ki so vsi odnesli s teh potovanj najboljše vtise.

Vinarsko društvo za Dravsko banovino v Mariboru izreka vsem osebam in činiteljem, ki so pripomogli, da so prireditve v Brežicah tako lepo uspele, kar najlepšo zahvalo.

Sadjarstvo in vrtnarstvo.

Kultura breskev po ameriškem načinu.

Dr. V. Orel, preuredil Fr. Kafol.

(Dalje.)

Obrezovanje koncem drugega leta.

Med letom poženejo stranske vejice, ki smo jih morali že v zelenem stanju odrezati, zlasti one, ki rastejo proti sredini breskve. Jeseni, na vsak način pa pred pomladjo, obrežemo breskev (gl. sl. 40 v št. 6.). Vse tri veje voditeljice so že obrezane na enaki višini ter smo jih skrajšali za eno četrtino dolgosti; isto tudi stranske veje. Vse obrezovanje izvajamo na krajše čepe. Na ta način obvarujemo mladike pred kvaro, da na obrezanem mestu ne nastopi črnavost ali celo smolika. Vrh je bil odrezan pri čepu v sredini, med tremi vejami voditeljicami. Sčasoma se je posušil čep ter smo ga odrezali, rano zamazali s smolo. Ponavljamo, da moramo vse mladike odstraniti, ki štrlijo v notranjost ali sredino breskve. Povedano velja posebno za vodene poganjke, ki rastejo navpično po vejah ali deblu.

Kako je krajšati predolge veje in mladike, je razvidno s slike. S tem obrezo-

vanjem preprečimo že od vsega začetka, da drevesa ne odganjajo preveč v vrhove. Stranske veje se namreč razrastejo v močne mladike. Že sedaj računamo na poznejše pomlajevanje, o čemur bo pozneje govora. Poletno obrezovanje se omejuje torej le na čiščenje dreves in redčenje zdravih vej, ki jih je preveč. Pinciranje voditeljic in vrhov, ki smo jih pustili, odložimo na zimo. Poletno obrezovanje z jesenskim glavnim obrezovanjem in z zimskim skrajševanjem (pinciranje) pozimi, se je izkazalo kot najprimernejše in najboljše. Breskve so manj rodile v primerih, kjer se je istočasno izvršilo jesensko obrezovanje in jih skrajševalo. Nekako v sredi so ostale one, pri katerih so se vsa ta opravila izvršila pozimi. Mnogi sadjarji so se privadili le zelenemu obrezovanju v poletnih mesecih. Z zelenim obrezovanjem povečamo rodovitnost breskve, razvijejo se plodne vejice ter preprečimo, da bi drevo rastlo v vrhove. To dosežemo z odstranitvijo vseh vej, ki imajo prejako rast in razvijejo preveč lesnih poganjkov. Paziti pa moramo, da se razvije zadostno število plodnih vejic. V času vegetacije moramo to opazovati in poseči hitro vmes, če vidimo, da se drevo drugače razvija in da nastavlja plodnih vejic. Odstraniti moramo poganjke, ki so komaj izlezli iz brstov (5—10 cm dolgi) in ki so očitno odvišni ali preveč gosti in da stoje preblizu drug poleg drugega. Posebno na mešanih vejah opažamo, da je odgnalo iz lesnih brstov vse polno poganjkov, od katerih so oni proti vrhu močnejši kakor spodnji. Ako imamo namen te veje ohraniti, jih moramo tako skrajšati pri zimskem obrezovanju. Lahko se zgodi, da so odgnali na tem mestu samo poganjki, ki so se bolje razvili. Pri zelenem obrezovanju pinciramo tudi šibkejše mladice. Poletno pinciranje ima namen ustaviti za nekaj časa rast dotične veje, ki smo ji odrezali precejšen del voditeljice. Pinciranja ne smemo izvajati naenkrat po vsem drevesu in vseh vejah, ampak moramo izvajati postopoma, najprej zgoraj, potem pa spodaj. S pinciranjem začnemo, ko so mladice 30 cm dolge, in sicer nad 5 listom. S tem hočemo doseči rodovitnost spodnjih poganjkov, da nastavijo cvetne popke še pred jesenjo. Pinciranje izvajamo vedno zgodaj v poletju; ako odlašamo s tem delom do jeseni, ne dobimo potrebnih plodnih vejic, ampak samo nedozorel les.

(Dalje prih.)

Odmiranje marelic.

Ing. Rado Šturm.

Odmiranje marelic povzročajo razne vremenske neprilike ter opažamo ta pojav v vsej Srednji Evropi. Posebno pa je vplivala na marelično drevje huda zima pred 7 leti, kakor tudi spomladanske neprilike zadnjih let, posebno pa zelo neugodno vplivajo nanje pozni mrazovi, kakor je bilo to lansko leto.

Zaradi takih vremenskih neprilik nastopijo motnje v usvajanju in presnavljanju v vseh nadzemeljskih delih rastline. Sok se začne nekako trpati, vsled česar nastane v dovodnih delih smolika ali cedika, ki je splošno znana bolezen koščičastega sadja. Prav posebno se rada pojavi smolika, če sledi toplemu vremenu v zgodnji spomladi mrzlejši, neugodnejši in celo pozni mrazovi, ker vemo, da ozeba povzroča smoliko.

Rastlinski deli nad smolno plastjo polagoma venejo al ipa tudi naenkrat (rekel bi, da zadene drevo kap), kar posebno opažamo pri močno rastočih drevesih.

Smoliko spoznamo na gumi podobni tvarini, ki se cedi iz debela ali vej; je to gosto tekoča snov, rumenkasto-rdečkaste barve, ki se na zraku strdi ter nastanejo večje ali manjše kepe.

Odmrle rastlinske dele moramo brezpogojno še med poletjem odžagati in iztrebiti, rane pa namazati s cepilnim voskom, ker je drugače nevarnost, da se naseli glivica *Valsa leucostoma*, ki je izrazit parazit ran in ki povzroča bolezen, ker se potom teh razpase v rastlini.

Obramba: Priporoča se marelicam pognojiti jeseni večkrat po $\frac{1}{2}$ do 1 kg apna na drevo; zemlja ne sme biti premokra in talna voda mora biti najmanj 1.3 m globoko. Od sredi julija ne smemo močno in posebno ne enostransko gnojiti z dušičnatiimi gnojili. Drevja ne smemo premočno obrezati. Zelo dobro je tudi namazati deblo in močnejše veje z apnenim beležem, da se drevje obvaruje ozebe in ker bela barva zadržuje vpliv spomladanskega sonca na rastlino.

Kjer se pa drevo na mah posuši, tam pa ne sadimo več marelic.

Živnoreja.**Kaj nas učijo spomladanski plemenski sejmi?**

Ing. B. F.

Spomladanski plemenski sejmi so za nami. Z uspehi smo v kupčijskem pogledu popolnoma zadovoljni. Vsega je bilo prodanih menda okoli 100 bikov. Cene so se gibale od 2000—3500 Din in več. Prodajalci so bili zadovoljni. Pri nekaterih pasmah je bilo vse, kar je bilo sploh sposobno, tudi prodano, ponekod je še primanjkovalo dobrih bikov. Le v onih okoliših, ki se že odnekaj stalno bavijo z vzrejo bikov v večjem obsegu (Prekmurje in Dolenjska), je ostalo nekaj srednje dobrih bikov neprodanih. Sejmi so v kupčijskem in propagandnem oziru dosegli popoln uspeh.

Vendar opazujemo še tudi ponekod velike pomanjkljivosti selekcijskega dela in nerazumevanje pri članih. Nekateri edinice z dobrim ženskim blagom se še niso oprijele vzreje plemenskih živali, zlasti bikov. Mnogo je članov, ki imajo lepe krave, pa nikoli ne vzgajajo naraščaja. Zopet se pa najdejo živinorejci, ki vzgajajo naraščaj od krav, srednje kakovosti. Tudi do pravih vzreje plemenskih živali še dosti manjka.

Selekcijske edinice naj zato upoštevajo sledeče: Zmisel vsega selekcijskega dela je v tem, da se ves **naraščaj vzgaja le od dognano najboljših rodovniških živali**. Kar se tiče očetove strani, smo v tem pogledu dosegli precejšen uspeh, saj skoro vsi člani pripuščajo svoje krave pri predpisanih, res dobrih rodovniških plemenjakih. Le glede telic in mlajših krav najdemo še ponekod predsodek, da so rodovniški biki pretežki in bi lahko šibko telico poškodovali. Ta predsodek je neutemeljen. Dober rodovniški plemenjak, ki se redno vprega, ima tako močne zadnje noge, da se ne bo nikdar z vso težo vlegel na plemenco. Na drugi strani se pa telice ne smejo pripuščati, dokler niso dovolj razvite, to je, dokler nimajo prvega širokega zoba. Če se pripuščajo prej, zaostanejo v rasti; vzrejamo od roda do roda slabše, manjše in ozkopsrneje živali.

Ogromne so pa pomanjkljivosti pri plemenski odbiri z matrne strani. Mnogo dobrih, dostikrat najboljših krave se nahajajo pri malih rejcih, ki le redko vzrejajo naraščaj. Tako **gredo najboljša teleta redno k mesarju**. To se nikakor ne sme zgoditi! Naloga društvenih funkcionarjev, zlasti še

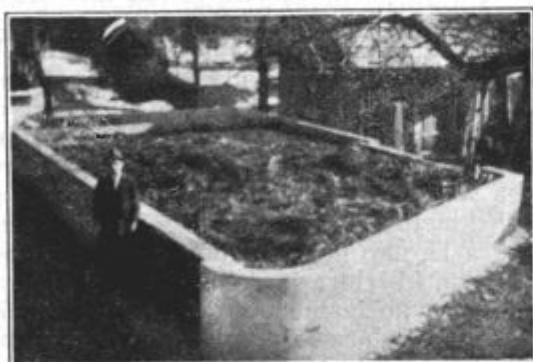
molznih nadziralcev, ki vsak drugi mesec prihajajo v vsak hlev, je tu jasna. Nikakor ne smejo dopustiti, da gre le eno dobro tele od odlične matere pod nož. Ako lastnik ne more teleta vzgojiti, je treba posredovati, **da teleta prevzame v rejo drug član**. Na drugi strani se pogosto vzgajajo teleta od slabih mater, od krav iz rodovnika B, itd. Tu se mora rejca prepričati, da dela v svojo največjo škodo. Naj slabo domače tele proda mesarju in prevzame lepo razvitega od drugega rejca. Ako ta posredovalna služba pri selekcijskih edinicah ne funkcionira brezhibno, potem sploh ni mogoče govoriti o tem, da se vrši plemenska odbira in potem ostane vse drugo delo brez pravega zmisla. Treba se je pač zavedati, da smo narod malih kmetov, pri katerem je selekcija mogoča le, ako posnemamo lastnika veleposestva, ki izbira iz velikega števila živali povsem po lastnem preudarku. Pravtako se mora izbirati pri selekcijskih edinicah, le da stopi namesto lastnikove volje, prizadevanje vodstva in funkcionarjev selekcijske edinice.

Prihodni plemenski sejmi bodo jeseni. Tu bodo prišli na vrsto bikci, ki so sedaj stari nad 6 mesecev. Selekcijeke edinice naj bi poučile vse svoje člane, ki imajo take bice v starosti od pol do enega leta, naj te bikce še dobro krmijo. Naj jim dajo na dan vsaj 1—2 kg ovsa in še isto toliko dobrih pšeničnih otrobov poleg nežne zelene krme ali paše in zdravega sena. Kjer je na razpolago nosneto mleko, naj se daje takim bikcem tudi tega. Samoobsebi se razume, da se morajo bikci v tej starosti zelo mnogo gibati, da se okostie, pljuča, srce in sluh vse telo pravilno in krepko razvija. Brez izdatnega gibanja, najboljše na planinskem pašniku, ne more biti odličnega bika, niti ob najboljšem poreklu in dobri krmi.

Bikci, ki so sedaj mlajši kot šest mesecev, pridejo na plemenski sejm šele prihodno pomlad. Do tedaj je še mnogo časa, da jih dobro vzredimo. Predvsem vzredimo le živali od najboljših glavnih rodovniških plemenjakov in lenih krav iz rodovnika A. Živali pa naj dobivajo mleko, če le mogoče, do starosti šest mesecev. Ako je polno mleko predrago, pa dajmo do tretjem mesecu nosneto mleko, kateremu dodamo zdrobljenega ovsa. Tudi ti mladi bikci se že morajo gibati. Za planinski pašnik pa še niso. Zato pa naj bodo vsak dan, tudi ob slabšem vremenu po več ur na prostem, na tekališču ali vsaj

na dvorišču. Kjer je to mogoče, je tudi dobro, če pridejo bikci po tretjem mesecu že po par ur na dan na dobro dolinsko pašo.

Kmetovalci, oprimate se vzreje dobrih bikov, ki jih je še vedno premalo! Danes je oblast odkup že tako dobro organizirala, da se vsak res dober bicec proda in to po cenah, ki lahko vsakega zadovoljijo. Zato na dobro rejo!

Sl. 46. Vzorno gnojišče Bakona Štefana, Nedelica.

Konjereja.

Umetna oploditev kobil v Dravski banovini.

Dr. Veble, Ljubljana.

Umetno oplojevanje vseh vrst plemenskih živali se vrši zlasti v evropski Rusiji v velikem obsegu in so tam zaznamovani pri tem znatni uspehi. V tej državi se je obneslo radi tega, ker je bilo potrebno v svetovni vojni uničeni plemenski material hitro nadomestiti, nedostajalo je pa dobrih plemenjakov, ki bi jih tamkaj bilo potrebno ogromno število radi velike razsežnosti države. Pri organiziranju umetnega oplojevanja pa zadostuje samo desetina plemenskih živali, ki so potrebne za naravno plemenjenje.

V naši državi so prvi poskusi takega umetnega oplojevanja izvršeni na Cvenu pri Ljutomeru l. 1934. na 14 živalih po vodji ondotne plemenilne postaje Aleksandru Dimitrijevu, bivšemu ruskemu častniku. O tem poskusu je poročal Konjerejec za l. 1934., ki ga je izdalo Konjerejsko društvo za Dravsko banovino. Posamezni poskusi so pa bili istotam izvedeni že prejšnja leta.

Kontrola tega poskusa, t. j. ugotovitev, koliko teh umetno oplojenih kobil je bilo

v resnici obrejenih in je povrglo zdrava žrebeta, je bila izvedena l. 1935. Pri tem je bilo ugotovljeno, da je o pravem času povrglo zdrava žrebeta 6 kobil, t. j. 42 odstotkov, med temi je bila ena kobila, ki ni žrebetila že 9 let. Tri obrejene kobile so pa zvrgle radi raznih vzrokov, ki nimajo z umetno oploditvijo nobene zveze. Celo ten odstotek umetno oplojenih in obrejenih kobil je torej znašal 64, t. j. skoro toliko kot pri naravnem zaskočenju. To je znan uspeh, če vzamemo v poštev, da so to bile povečini živali, ki se naravnim potom niso mogle obrejiti, dasi so bile večkrat zaskočene.

Jalove so ostale seveda kobile, bolne na vnetju sluznice materničnega ustja, ki je segalo gotovo tudi globlje v maternico samo. Od teh ni bilo že vnaprej pričakovati uspeha. V teh primerih bi bilo pač potrebno predhodno veterinarsko zdravljenje maternice.

Konjerejci ljutomerskega okraja so se že seznanili in sprijaznili z mislijo umetnega oplojevanja in radi dopuščajo to umetno poseganje v naravni spolni potek njihovih živali. V dokaz naj služi nekaj stavkov iz dopisa posestnika Štuheca Jakoba iz Starenove vasi, ki ga je ta napisal na izvajalca umetne oploditve g. Dimitrijeva: „Moja petletna žrebica je leta 1931. tri mesece pred terminom izvrgla, nakar se ni dala 3 leta obrejiti, dasi je bila po raznih žrebcih 40 krat zaskočena.

Že sem jo mislil prodati, ko mi je prijatelj nasvetoval, da naj še poskusim z umetno oploditvijo na Cvenu. Ubogal sem in dne 30. marca 1934 je g. Dimitrijev izvršil na kobili umetno oploditev. Od tistega časa se ni več gonila, ostala je breja ter letos 23. marca skotila lepo žrebe.“

Drugo tako priznalno pismo je prejel g. Dimitrijev lani od pos. Hrastovec Joška in se glasi: „Podpisani Joško Hrastovec, Križevci pri Ljutomeru, sem imel 15 let staro kobilo, ki sem jo dal zaskočiti toda brez uspeha. Mislim, da se kobila še sploh nikoli ni ubrejila.

Tudi lansko leto sem jo dal zaskočiti na banovinski žrebčarni na Cvenu šestkrat, kar je ostalo istotako brez uspeha.

Nato mi je gospod pukovnik Aleksander Dimitrijev svetoval, da bi dal kobilo umetno oploditi. Upoštevač nasvet g. pukovnika sem to storil dne 24. aprila 1934. Od tistega časa je bila kobila breja ter je letos dne 13. aprila 1935. skotila dobro žrebe.

Tem potom izrekam g. pukovniku Aleksandru Dimitrijevu, vodji ban. plem. postaje najlepšo zahvalo za dani mi navet, vsem konjerejcem pa, ki imajo enake slučaje kot zgoraj opisano, pa priporočam umetno oplojevanje."

Razno.

Premestitev banovinske žrebčarne na Selu pri Ljubljani v Ponoviče se bo po sklepu in nalogu kralj. banske uprave izvršila meseca julija t. l. in mora biti končana do 1. avgusta t. l. Zgradbe sedanje banovinske žrebčarne na Selu pa zasede deško vzgajališče na Ponovičah pod vodstvom in nadzorstvom salezijancev.

S tem je opuščena kmetijski zavod na Selu, ki je bil skoro sto let središče in steber naše konjereje, te kmetijske panoge, ki kljubuje krizi in uspeva kljub vsem gospodarskim težkočam, s čemer se ne more pohvaliti nobena druga živinorejska panoga. Resda bo žrebčarna na Ponovičah vršila še naprej svojo doseženo nalogo, toda pogoj za njeno uspevanje so tamkaj po mnenju konjerejskih strokovnjakov baje slabši kot na Selu.

Mlekarstvo.

Jogurt in njegovo prirejanje.

Inž. Šabec Sr.

Način prirejanja jogurta smo prejeli iz muslimanskega sveta, kjer zavzema kislomleko pod različnimi imeni še sedaj odlično mesto v njegovi prehrani. Danes je zavzemanje jogurta najbolj razširjeno na Balkanu, posebno pa še v Bolgariji, kjer je ta izdelek iz mleka prava narodna jed. Pri nas in drugod po svetu se je jogurt razširil pač po priporočilu zdravstvenih krogov in po mnenju, češ, da preprečuje staranje. Danes je v tem pogledu toliko ugotovljeno, da vemo, da jogurt, odnosno njegovo redno zavzemanje, preprečuje porast gnilobnih bakterij v črevesju in da tako preprečuje krvna zastrupljenja, ki bi utegnili izvirati od teh bakterij in njihovih tvorbo. V tem utegne biti tudi jedro razlage, da zaustavlja ta jed staranje. Poleg tega pa je jogurt tudi prvovrstna hrana za kritje potrebe našega organizma po beljakovinah. Le-te so v jogurtu že predrazkrojene in pridejo lažje, hitreje in v večjem obsegu v krvni obtok. Učinek navedenih dijetetičnih odlik jogurta moramo pripisovati pač v prvi vrsti čisti mlečni

kislino in množstvu pravih mlečnokislinskih bakterij, ki so kot poznano tudi zelo učinkovite razkrojevalke beljakovin.

Prirejanje jogurta je kaj enostavno: Mleko (kravje, še bolje ovčje) dobro pokuhamo, ohladimo na 45° C in cepimo z več ali manj cepiva za jogurt ali z dobrim jogurtom; nato ohranimo mleko pri tej temperaturi toliko časa, da se docela zgosti (sesiri) v trdno, nepregibno želatino, ki pa še ne sme oddajati sirotke. Jogurt shranimo nato na hladnem prostoru (najbolje v ledu) toliko časa, da ga pohranimo. Najbolji je šele naslednji dan, pozneje pa postane rad prekišel.

Cepivo za jogurt je navadni jogurt, seveda, če so v njem samo zanj potrebne bakterije. Te pripadajo najmanj dvema skupinama: **dolgopaličastim, toplotoljubečim bakterijam** (*Thermobacterium* Joghurt, ali *Thermobacterium* *Bulgaricum*, ali *Thermobac. acidophilus*) in **veržastim, toplotoljubečim kokom** (*Streptococcus thermophilus*). V dobrem jogurtu sta vedno te dve skupini prisotni v enakem razmerju. Prva skupina ustvarja v jogurtu predvsem kislino (zlasti *Thermobact. Joghurt*), druga mu podeljuje značilno aromo in trdnost. Skupina toplotoljubečih dolgopaličastih bakterij najbolj uspeva pri 38 do 41° C, skupina streptokokov pa pri 38 do 44° C. Prva skupina streptokoke rada nadvladuje, radi tega je umestno, da temperatura ne pade mnogo izpod 40° C v času, ko jogurt nastaja. V pravilnem očuvanju temperatur, ki so optimalne za eno ali drugo skupino, leži sredstvo za ohranitev pravilnega razmerja in za tvorbo te ali druge posebnosti jogurta. Ako torej želite kislejši jogurt, hranite ga pri temperaturah pod 40° C ali vendar ne manj kot 37° C, ako pa hočete sladkejšega, tedaj ga prirejte nad 40° C (vendar zopet ne nad 45° C). Sicer pa tudi s tem še ni izrečena zadnja beseda za uspešno prirejanje jogurta; utegnejo biti posebnosti v mleku ali pa pri cepivu samem, da poteka proces nastajanja jogurta drugače. No, vsekakor pa se ne bode mnogo oddaljeval od popisane norme.

Da zgostijo jogurt še bolj, mu primešavajo včasih še mlečnega praška, kar pa mislim, da pri nas ne bo potrebno. Ta postopek bi bil umesten, kadar imamo mleko razmeroma z mnogo vode ali ako ga ne pokuhamo. Ponekod pridajajo jogurtu še sadne melanže, da postaja okusnejši, toda to ni več jogurt.

Razno.

Objava o ukradenem bobnu k posnemaľniku Daisy.

Mlekarski šoli v Škofji Loki je bil ukraden komplet, še skoro nov boben k posnemaľniku za mleko „Daisy“ s kapaciteto 300 l na uro, firme Alfa. Ako kdo naših čitateljev kaj ve o takem bobnu, naj blagovoli obvestiti ravnateljstvo zgoraj navedene šole.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 44: Na sadnem drevju opažam kaparje v velikanskih množinah, zlasti na hruškah. Zatiral sem jih s tobačnim izvlečkom, ali z uspehom nisem zadovoljen. **Kako zatiramo kaparje sedaj poletni in kdaj najuspešneje?** (J. V. iz J.)

Odgovor: Najuspešneje zatiramo kaparje pozimi z 8—10% arborinom (karbolinejevo sredstvo), ali pa z Aphidonom 1½—2%, in sicer proti koncu zime, predno drevje odžene. Poletno zatiranje je bolj težavno, in sicer z 1½% tobačnim izvlečkom in 1½% mazovim milom (skupaj). Ako niste imeli s tobač. izvlečkom uspeha, najbrže niste tega dela temeljito izvedli. Škropljenje je treba namreč ponoviti vsaj dva do trikrat tekom enega meseca. Sedaj lahko škropite hruške tudi s ¾ do 1% Aphidonom; škropivo morate pa večkrat premešavati med delom.

Fr. K.

Vprašanje 45: Tukajšnjemu trgovcu in gostilničarju, kateremu so kmetje v velikem številu dolžni večje in manjše zneske, je neka hranilnica zarubila njegovo imetje. Pred razprodajo je trgovec povabil svoje upnike-kmete k sebi, jim predložil v podpis bianko-menico z obračunom, kar so morali kmetje podpisati. Obenem jim je dejal, da od sedaj naprej dolgujejo ne več njemu, temveč njegovi ženi. Prosim pojasnila: 1.) ali sem vsled podpisa prazne menice zgubil pravico do zaščite? 2.) Keďaj je menica polnomočna? 3.) Koliko sme računati obresti (doslej je računal vsakemu kmetu po 6%)? 4.) Ali se lahko na podlagi menice vknjiži na moje posestvo brez moje vednosti in dovoljenja? 5.) Ali mi lahko od sedaj naprej zaračuna menične obresti po 10%? (Č. J. iz K.)

Odgovor: Ad 1.) S podpisom bianko-menice niste zgubili pravice do zaščite, če ste jo doslej kot kmet za svoj dolg imeli in ste to svojo pravico tudi uveljavili napram trgovcu-upniku. Ad 2.) Od dolžnika bianko podpisana menica postane po'noveljavna, ko jo upnik izpolni in podpiše. Ad 3.) Ako spadate glede svojega do'ga pod zaščito, Vam sme upnik po uredbi o zaščiti kmetov za čas od 23. novembra 1933 dalje zaračunati samo 1% obresti. Ako ste plačali na obrestih več, se mora od-

višek vzeti za odplačilo dolga. Ad 4.) Na osnovi izstavljenе menice se upnik ne more vknjižiti na Vaše posestvo. Pač pa ste po uredbi o zaščiti kmetov dolžni, dati dovoljenje in pristanek za vknjižbo, ako zahteva to upnik. Ad 5.) Upnik pod nobenim pogojem ni upravičen na osnovi menice zahtevati 10% obresti, ker ta izmera sploh presega z obstoječimi predpisi dovoljeno višino. Š. S.

Vprašanje 46: Oče je umrl v svetovni vojni in zapustil posestvo svoji ženi. Žena se je drugič poročila in imela v drugem zakonu več otrok. Iz prvega zakona so 3 otroci, sin in 2 hčeri. Določeno je, da mora posestvo dobiti otrok iz prvega zakona. Prosim pojasnila, ali more mati izročiti posestvo brez sinovega dovoljenja eni izmed hčera, oziroma ali ima sin kako prednost na izročitev posestva. (F. L. iz Z. B.)

Odgovor: Ako v oporoki umrlega očeta, ki je zapustil posestvo ženi, ni izrečena nobena prednost za sina, potem ima žena neokrnjeno pravico izročiti posestvo brez vsakega nadaljnega sinovega pristanka katerikoli hčeri oziroma kateremukoli otroku iz prvega zakona. Š. S.

Vprašanje 47: Leta 1927. sem posodil obrtniku, ki ima lastno hišo in nekaj njive, 10.000 Din, za kateri znesek sem vknjižen na prvo mesto. Ker je obrtnik več zadolžen, kakor je vredno njegovo posestvo, se mu obeta konkurz. Prosim pojasnila: 1.) Ali naj ga tožim na plačilo? 2.) Dobim-li izplačano vsò vsoto, ako bi dolžnik med tožbo prijavil konkurz? 3.) Obrtniku dolguje neki kmet večjo vsoto; kaj naj storim, da plača kmet meni dotični znesek, ki ga dolguje obrtniku? (J. J. iz G.)

Odgovor: Ad 1.) in 2.) Ako Vaš dolžnik plačuje več obrtnega davka kot zemljiškega, lahko brez nadaljnega zahtevate sodnim potom plačilo Vašega dolga in vodite event. izvršbo na njegovo posestvo. Ako bi med tožbo prijavil konkurz, se Vam kot na prvem mestu vknjiženemu upniku predvidoma ne bo treba bati morebitne prikrajsbe. Ad 3.) Da dobite znesek, ki ga kmet dolguje obrtniku, morate predhodno doseči, da Vam obrtnik odstopi (cedira) svojo terjatev napram kmetu potom pismene pogodbe. O tem mora obrtnik obvestiti kmeta. Š. S.

Vprašanje 48: En del svojega posestva sem leta 1924. prodal. Kupec je plačal eno tretjino kupnine takoj hranilnici, ki je bila za svoje terjatve vknjižena na celokupnem mojem posestvu, ostanek pa je obljubil, da bo posojilnici odplačeval v obrokih. Odprodani del posestva je bil takoj prepisan na kupca. Kupec se odplačilnih obrokov ni držal in ni plačeval niti davkov. Vsi opomini na plačilo so bili zaman. V spomladi 1926. je kupec kar odšel neznan kam v Srbijo. Njegovo posestvo obdelujem jaz in plačujem davke in druge obveznosti. Prosim pojasnila: 1.) kaj mi je podvzeti,

da bi se posestvo spet prepisalo name in 2.) ali mi morejo kupec in njegovi otroci kaj škodovati? (B. J. iz S.)

Odgovor: Ad 1.) V smislu člena 7., odstavek 8 uredbe o zaščiti kmetov imate kot prodajalec, če ste kmet v smislu uredbe, pravico, zahtevati pottom sodišča, da se Vam vrne odprodano zemljišče, ako bi se kupec koristil z ugodnostmi te uredbe. Vsled tega morate kupca sodnim pottom prisiliti, da Vam plača dolžno vsoto. Ker pa je kupec neznanega bivališča, mora sodišče predhodno postaviti zanj skrbnika. Ad 2.) Kakor se more iz Vašega pisma razbrati, nimate od sedanjega lastnika (kupca) nobenega pooblastila, da obdelujete njegovo zemljo ter ste si to pooblastilo sami prilastili. Vsled tega Vas lahko lastnik kakor tudi njegovi otroci (po lastnikovi smrti) kličejo na odgovornost sodnim pottom. Š. S.

Vprašanje 49: Leta 1930. sem posekal nekaj obmejnih gozdnih dreves (4 bore in 1 bukev) v dobri veri, da so rastle na mojem delu gozda. Pri razmejitvi letos pa se je izkazalo, da je dotični del gozda, kjer so rastle posekana drevesa, last mojega sosedu. Prosim pojasnila, ali more sosed zahtevati odškodnino za leta 1930. posekani les? (O. M. iz V.)

Odgovor: Pravica do odškodnine za posekani les zastara v treh letih, začeni od dneva, ko je sosed škodo doznal. Če pa škoda ni doznal, aš če se je škoda povzročila na zločinski način, zastara odškodninska pravica v 30 letih. Če je sosed od vsega začetka bil mnenja, da so od Vas posekana drevesa stala na njegovem zemljišču in da je o tej Vaši sečnji že leta 1930. vedel, potem pač ne bo mogel uspeti s svojo odškodninsko pravico. Š. S.

Vprašanje 50: Kupil sem lansko leto neko posestvo. Prodajalec je bil zadolžen pri mestni hranilnici in je užival kmetško zaščito. Pri nakupu posestva sem prevzel dolg in plačal zaostale obresti. Pred kupno pogodbo sem pismeno vprašal posojilnico, ali bom tudi jaz užival zaščito. Na to vlogo mi posojilnica ni odgovorila, pač pa mi je ustno dala upanje, da jo najbrže bom. Sedaj mi pa posojilnica zaščite ne priznava in mi je naložila 9% obresti. Moja žena pa ima pri isti posojilnici na njeno deklinško ime vloženo denarno vlogo, ki jo j obrestuje samo po 3%. S to vlogo bi jaz rad likvidiral svoj dolg, toda hranilnica na to ne pristane, češ da bi se knjižica morala glasniti na moje ime in še tedaj samo pod pogojem, da se polovica dolga plača v gotovini. Ali sme posojilnica izvajati tako krivico, kakor je navedeno? (S. D. v S.)

Odgovor: Kakor se mora sklepati iz Vaših navpodb, spada hranilnica med one denarne zavode,

ki uživajo zaščito po uredbi o zaščiti denarnih zavodov in njenih upnikov z dne 23. XI. 1934., Sl. l. št. 742/1000 iz l. 1934. Ako je to istina, potem je njeno postopanje povsem pravilno in odgovarja načelom, ki jih vsebuje označena uredba; ako abstrahiramo njeno zadržanje o priliki, ko ste se nanjo obrnili v zadevi zaščite z nakupom posestva vezanega dolga. Ako bi mogli dokazati, da Vam je posojilnica po svojih odgovornih funkcijonarijih obljubila zaščito, potem bi lahko sodnim pottom hranilnico prisilili, da to obljubo — dogovor — izpolni, ne oziraje se na obstoječe predpise glede zaščite zavodov. Toda — kakor sami pravite — Vam je dala samo upanje, da najbrže boste zaščiteni. Iz te nedoločene izjave pa ne morete izvajati nobenih pravnih posledic napram hranilnici. Š. S.

Družbene zadeve in razno.

Kmetijsko-šolski vestnik.

Šolsko leto državne nižje gozdarske šole v Mariboru se bo pričelo dne 1. oktobra 1936. Novo vstopajoči gojenci se bodo sprejemali te v enoletni tečaj. Sprejetih bo do 12 (dvanajst) gojencev. Ponk bo v tem tečaju trajal 10 mesecev, in sicer od 1. oktobra 1936 do 31. julija 1937. Za sprejem v ta tečaj se zahteva z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Prosilci z osnovno-šolsko izobrazbo bodo morali s sprejemnim izpitom dokazati, da imajo zadostno znanje v osnovnih šolskih vedah. V navedeni tečaj se bodo sprejemali predvsem oni kandidati, ki imajo že nekaj gozdarske prakse, nadalje sinovi malih, srednjih in velikih gozdnih posestnikov, ki ostanejo doma kot gospodarji, in slednjič ostali, ki imajo veseje do gozdarske stroke. Kandidati, stari pod 16 in nad 24 let, se ne bodo sprejemali. Šola je združena z internatom. Oskrbnina za internat znaša mesečno Din 500.—. Pridnim, siromašnim prosilcem se bodo dovolila po možnosti do polovice prosta mesta, toda ne pred koncem prvega polletja šolskega leta. Prošnje je vložiti najkasneje do 20. avgusta 1936 pri upravi šole, ki daje vsa potrebna pojasnila. Po tem roku vložene prošnje se ne bodo upoštevale. Pravilno kolkovanim, lastnoročno pisanim prošnjam je priložiti: 1.) krstni list, 2.) domovnico, 3.) zadnje šolsko izpričevalo odnosno odpustnico, 4.) npravstveno spričevalo, ki je obvezno za one prosilce, ki ne prestopajo neposredno iz kake šole, 5.) zdravniško spričevalo, s katerim je dokazano, da je prosilec popolnoma telesno in duševno zdrav za naporno gozdarsko službo in 6.) izjavo staršev odnosno varuha, s katero se zavežejo, da bodo plačevali stroške šolanja. — Uprava nižje gozdarske šole v Mariboru.

VNOVČEVALEC

15. julija 1936.

Značilen dopis našega člana

A. O.

Dne 4. t. m. je bil semenj v Velikem Gabru. Zastopnik nekega domačega izvoznika je iskal lepe volj za mali kontingent, ki se je zdaj za la. živali dosegel v Nemčijo. Na celem sejmu je našel le par lepih volov, za 3 pare se je še posill. Od nekdanj so sloveli Št. Lovrenc, Velika Loka in Veliki Gaber kot sejmi najlepših izpitanih volov na Dolenjskem. Par izpitanih volov v teži 2000 kg je bil prav pogosten slučaj. Sedaj je vse propadlo. Sejmi so polni suhe živine, ki ne najde kupca; izpitane živine ni. Mlekarne silno težko prodajajo jeseni maslo; tako ta panoga, ki je najlepši cvet gospodarstva obenem z izpitanimi prasiči, je popolnoma zanemarjena. Kakor priča „Kmetovalec“, se Kmetijska družba še ni lotila tega problema. In vendar se bomo morali lotiti tega vprašanja; lepo izpitana živina se bo najlažje prodajala v inozemstvo.

Zakaj je propadla naša voloreja? Glavni vzrok je bil v nizkih cenah lepe živine. — Krompir se je lahko dobro prodal, nakup umetnih gnojil se je začel opuščati, s konji se je hitreje delalo. Ko je kmet vole redil, je vsako leto gotovo nekaj priredil, pri konjih ne ostane ničesar.

Znatno je vplivalo zadržanje veččakov, ki so priporočali za naše kraje montafonce. Ta pasma ni za rejo volov, meso je črno, kosti velike, živina nikdar izpitana. Po selekcijski odberbi bi dobili iz domače pasme veliko boljše mlekarice, naši sivi so pa daleč — daleč pred vsemi montafonci. Neumljivo je, kako morejo kar imamo dobrega zavreči in tujo slabo živino upeljavati? Umna voloreja prav lahko postane eden glavnih virov našega kmeta in zunanji izraz našega napredka. Če bomo poslali par sto vagonov izpitanih volov na tuje, bo Slovenija dobila drugačen s'oves glede njene gospodarske zmožnosti. Ali je to mogoče?

Prav lahko. V okolici smo napravili več poskusov, ki so se popolnoma posrečili. Popolnoma izpitani voli so pri 1 kg vredni 1 Din več kot plemenski.

Kupim dva vola v teži 1100—1200 kg. Začnem z domačo krmno, čez teden pridenem koruzno moko; začetkoma na vola 1 kg, počasi se pride do 4 kg. Za popolno izpitanje se porabi do 400 kg. Navadno zadostuje manj. V 3 mesecih, navadno še preje, so popolnoma izpitani. Vsak se je zredil za 70—100 kg, kvaliteta je pa sama vredna 1200 Din

več. Zguba je izključena. Jasno je tudi, da večja množina gnoja vpliva ugodno tudi na donos polja. Vse gospodarstvo se spremeni. Letos sem prodal za Veliko noč telico — lastno — 2 leti in 4 mesece staro in težko 464 kg po Din 5.30. Imela je mesa čistih 264 kg, samega loja 30 kg. Mesar je pravil, da še ni imel živali, ki bi se tako dobro zaklala.

Kako bi naše kmete pripravili do tega, da bi začeli pitati živino? Z bansko upravo bi se morali domeniti in razpisati premije za najlepše pitane živali. Imeti bi morali natančne podatke o teži, ko se je začelo pitati, o porabljeni krmi in o končnih rezultatih in po teh odrediti premije. Organizirati bi morali pitanje v enem okraju vsaj toliko živali, da bi se naložil 1 vagon. Družba bi imela potem važno dolžnost, da varuje kmeta pred zgubo pri prodaji, posebno pri izvozu. Naj se poizve, če je res v Nemčiji cena za 1 kg 1 marka, a davek 24 pf. in če je res, da se pri nas izvozniku plača le največ 60 pf. za kg žive teže. Kam gre ostalo?

Zelo važno je tudi pitanje prasičev. Pri nas smo dosegli zelo lepe uspehe. Le glede mrjascev smo imeli zelo nesrečne roke. Živinorejo bi bilo treba prilagoditi razmeram, toda to se ne bode moglo tako naglo izvršiti kot želimo. Glede pitanja volov pa se lahko takoj potrebno ukrene, ker tu je potrebna le dobra volja pri kmetu in moraina podpora pri oblasteh.

Priobčujemo gornji dopis našega uglednega člana, ki dokazuje, da je pisec razumel zadevo vnovčevanja živine popolnoma pravilno. **Na zunanji trg zamoremo z našo živino le, če je prvovrstna, to se pravi, mlada in pravilno rejena.** To nam dokazujejo tudi uspehi na dunajskem trgu, kamor KD v okvirju dodeljenih kontingentov živino redno izvažajo, a še boljše nam dokazujejo zahteve Nemcev, ki so nam bile sporočene dne 1. julija na konferenci v Beogradu pri Zavodu za izvoz živine.

Vršila so se namreč zadnje dni junija v Berlinu pogajanja za izvoz goved v Nemčijo, na kateri je zastopal našo državo omenjeni zavod. Nemci smatrajo kakovost naše živine kot najslabšo v Evropi in so pristali le na poskusno pošiljatev do 1000 komadov, nakar bi se šele odločili za nadaljne nakupe. Pripravljeni pa bi bili kupiti do novega leta vsak mesec 2000 komadov.

Kot prina kvaliteto smatrajo polnomesnate živali, ki se odlično koljejo in ki nimajo velikega

trebuha in debelih kosti. Pri klanju se mora brez glave, nog, repa in droba dobiti čistega mesa pri volih in junicah 60%, pri bikih 56%, a pri kravah 55% žive teže. Voli, biki in junice morajo imeti še vsaj 1 mlečni zob v prednji vilici.

Kot drugorazredni se smatrajo polnomesnati voli in junice s 55% čistega mesa, biki z izkoriščenjem 51%, a krave najmanj 50%.

Iz prednjih pogojev moramo takoj zaključiti, da prva živina sploh nimamo že zaradi tega ne, ker simentalске pasme z drobnimi kostmi ne gojimo in ker pri nas ni navada, da bi redili mlado govedo, ki ima še 1 mlečni zob.

Naša živina bi se torej zamogla oceniti le kot drugorazredna in še pri tem lahko rečemo, da nam bodo Nemci najmanj 20% škartirali.

Nemci so odredili tudi cene, in sicer za ocarinjeno žival franko Bodembach (nemško-češka meja). Za carino se plača 16 RM za 100 kg in razen tega še Unterschiedsbeitrag, ki znaša 8.50 RM, skupno 24.50 RM.

Če se tovari 12 glav živine v vagon z 21 m² površine, znašajo stroški, upoštevajoč da je skupna teža 8000 kg, sledeče:

Cene za 100 kg žive teže v Bodembachu:	polna cena RM	po odbitku carine RM 24.50	Din na kg po kurzu Din 13.80 za 1 RM
I a voli	80.—	55.50	7.67
II a voli	74.—	49.50	6.83
I a junice	79.—	55.—	7.52
II a junice	73.—	48.50	6.69
I a biki in krave	70.—	54.50	6.28
II a biki in krave	65.—	40.50	5.59
prevoz do Bodembacha . . .			Din 6.700.—
valutno overenje in opravljanje, nakup itd.			" 1.200.—
veterinar			" 200.—
seno in krepka hrana			" 500.—
taksa Ureda za izvoz			" 200.—
spremljevalec			" 1.000.—
			<hr/> Din 9.800.—

Če vzamemo, da smo dobavili po našem mnenju la vole, ki pa za Nemca veljajo le kot drugorazredni, ter upoštevamo, da bo živina vsled dolgega potovanja zgubila od 8000 kg celih 1000 kg, tako da bo v Bodembachu tehtala le 7000 kg, izgleda kalkulacija rentabilnosti sledeče:

za 7000 kg v Bodembachu	
dobimo po Din 6.83	Din 47.810.—
odbitje stroškov	" 9.800.—
	<hr/> brutto izkupiček Din 38.010.—
ali Din 4.75 po kg.	

Izvoznik pa nosi razen gornjih stroškov še riziko, da mu katera žival sedaj poleti pogine, da

mu Nemci škartirajo živino in seveda manj plačajo in da še zgubi na kurzu nemške marke. Če to vse upoštevamo, se bi živina zamogla plačati pri fiksnem nakupu kvečjemu po Din 4.—. Če dobavitelji sami nosijo ves ta riziko, se jim seveda more plačati nekaj več. Kmetijska družba izvažata tudi v Avstrijo le na riziko članov in zahteva za svoj zaslužek 20 para po kg od natovorjene teže, medtem ko ves ostali izkupiček sorazmerno razdeli med dobavitelje. Na takšni podlagi je pripravljena organizirati tudi izvoz v Nemčijo.

Izkupičke pri junicah, bikih in kravah je po gornjih podatkih lahko izračunati, ker stroški ostanejo isti. Vpoštevati je treba, da krave in junice niso tako težke kot voli in biki, in zaradi tega stroški njihov izvoz veliko bolj obremenjujejo.

Vkljub nezadovoljivi kalkulaciji in čeprav se je živina morala v 5 dneh natovoriti, da bi prispela v Bodembach 8. t. m., so prijavi takoj na konferenci izvozniki-trgovci za izvoz 180 glav, rejci 30 glav in zadruga 270 glav. Hotelo se je pokazati, da iščemo novih trgov za vnovčevanje živine, čeprav z izgubo. Končno pa do izvoza ni prišlo, ker so delale nemške veterinarske oblasti težave. Upati je, da se bo zadeva uredila, mogoče za nas toliko ugodneje, ker se bo živina prevzela v Münchenu, ter bo imel izvoznik nekoliko manjši riziko in kalo zaradi krajšega prevoza.

Opozoriti moramo še na to, da so Nemci iste cene dovolili tudi Madžarski. Toda madžarski izvozniki prodajo svoji Narodni banki nemške marke po Din 17.60, medtem ko naša Narodna banka ne plača več kot Din 13.80 do Din 14.—, kakor je pač dnevni kurz. Radi tega doseže madžarski izvoznik fco. Bodembach cenó Din 8.73 za kg žive teže, medtem ko dobimo mi za isto kvaliteto vsled kurzne razlike le Din 6.83, to je Din 1.90 manj! Razen tega pa še Madžarska daje izvoznikom premije.

Iz tega pojasnila se vidi, da KD stačno zasleduje možnosti vnovčevanja živine. Žal, do danes ni bilo mogoče za člane doseči drugo kot minimalen izvoz 1 vagona mesečno v Avstrijo. Skušali smo organizirati izvoz na Malto; toda ko smo dobili vse potrebne informacije, smo videli, da je ta izvoz združen s prevelikim rizikom, tako da smo morali namero opustiti. Že januarja smo skušali izvažati v Nemčijo, toda takrat so bili pogoji še slabši. Mogoče se nam to sedaj posreči, tako da bodo člani imeli od tega nekaj koristi.

Pri tej priliki ponovno opozarjamo podružnice, da se prilašajo za izvoz, če zamorejo v svojem okolišu zbrati 10—12 glav dobro rejene in mlade živine. Lahko se prijavijo že sedaj za izvoz čez nekaj mesecev, da jim rezerviramo kontingent. Vse nadaljne informacije pa dobijo podružnice pri KD.

Kupujte domače blago!

Modra galica „Solnce“

Sporočamo vsem cenjenim odjemalcem, da smo uredili novo moderno tovarno za izdelovanje modre galice (bakrenega sulfata), ki jo pridelujemo v tolikih količinah, da moremo zadostiti vsakemu povpraševanju po njej.

Naša modra galica se bo prodajala pod znamko „SOLNCE“ in bo imela zaščitno znamko: vinski list z grozdom in hmeljski list s hmeljskim sadežem.

Galica iz naše tovarne je prvovrsten, čist izdelek, ki ne zaostaja za najboljšimi svetovnimi in domačimi znamkami.

Našo galico so kemično preizkusili in analizirali:]

1. **tovarna sama**, ki je našla čistoče 99·67 %;
2. **Kmetijska poskusna in kontrolna postaja v Ljubljani**, ki je našla čistoče 99·77 %;
3. **Kemični institut Univerze v Ljubljani**, ki je našel čistoče 99·98 %.

Na podlagi teh analitičnih ugotovitev jamčimo čistočo galice od najmanje 99·5 %, medtem ko zahtevajo zakonski predpisi za promet z modro galico samo 98 %, in je torej naša galica mnogo boljša, kakor to zahteva od nje zakon.

Nihče vsled tega ne more imeti nobenih predsodkov, češ, da naša modra galica, ki se bo prodajala pod znamko „Solnce“, ne bi v polni meri odgovarjala vsem zahtevam, ki se nanjo stavlajo.

Naša galica je mnogo cenejša kot inozemsko blago, je pa v kakovosti naša galica boljša. Vsled tega ni nobenega razloga za konzervativno zadržanje proti prvovrstnemu domačemu izdelku.

**Metalno akcionarsko društvo
Ljubljana**

V zalogi pri:

Kmetijski družbi v Ljubljani

**in njenih skladiščih: Maribor, Celje, Konjice, Murska
Sobota, Novo mesto in pri kmetijskih podružnicah.**

KREDITNI ZAVOD ZA TRGOVINO IN INDUSTRIJO

LJUBLJANA, Prešernova ulica šte. 50
(v lastnem posloplju).

Telefon: 3781 — 3782 — 3783 — 3784 — 3785.

Brzjavni naslov: Kredit Ljubljana.

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo. Safe-deposits itd.

Oglas

Vsi si želimo konca nepovoljnega stanja na denarnem trgu in iz tega izvirajoče gospodarske krize! Priznanje, ki ga po celi državi uživa slovensko denarništvo, temelji zlasti na vzorni urejenosti naših hranilnic, na gospodarnosti in vztrajnosti slovenskih hranilcev, ki so svoje denarne zavode dvignili do takega ugleda in pripomogli domovini do blagostanja!

Pomagajmo si sami!

Vlagajte svoje prihranke, vir blagostanja, v domači največji denarni zavod, to je

**Mestna hranilnica ljubljanska
v Ljubljani**

Nova nahrbtnna trtna in drevesna škropilnica

„Jubila 2“ Model 1934 z lijakastim gornjim delom

in prevozna škropilnica na visoki pritisk

„Vindex“

medeninast kotel ca. 75 l
15–20 atmos. pritiska, za
regulirati do 10 m višine
so najbolj zmožne škropilnice na svetu

V zalogi pri:

Kmetijski družbi v Ljubljani
in njenih skladiščih

Redno brizganje: vesela trgateg

Kupujte modro galico, katera
se izdeluje pod stalno državno
kontrolo:

MODRA GALICA
„ZORKA“

V zalogi pri Kmet. družbi v Ljubljani in njenih skladiščih.

Kužni katar

Bolezni bolezni
i svinjskih slov.
Ivoneb Ijgome.

sramnice

in kužno zvrženje pri kravah škoduje tudi mlečnosti. Odvračevalno sredstvo: „Bissulin“! Dobi se samo na živinozdravniški recept. Najmanjši tvorniški omot 25 svečic. Nepokvarljivo, brez duha, nestrupeno.

H. Trommsdorff Chem. Fabrik Aachen. Zastopnik: „LYKOS“, Mr. K. Vouk, Zagreb, Jurjevska ul. 8.

Najuspešnejše sredstvo za rejo
domače živine je brezdvomno

MASTIN

ki pospešuje rast, odebelitev, in omašitev domače, posebno kľavac živine. — Jasen dokaz neprecenljive vrednosti „MASTINA“ so brezštevilna zahvalna pisma

Cena: 5 škat. 48 Din, 10 škat. 80 Din

Lekarna TRNKOCZY
LJUBLJANA, Mestni trg 4 (Zraven Rotovža)

Laneno olje, firnež, barve, lake, kit, lan. tropine

ter vse v to stroko spadajoče blago prvovrstne kakovosti po solidnih cenah in točni postrežbi, najugodnejše kupite pri domačem podjetju

MEDIC-ZANKL

tovarne olja, lakov in barv
družba z o. z., lastnik FRANJO MEDIČ

Centrala v Ljubljani, podružnice v Mariboru in Novem Sadu. — Tovarne v Ljubljani, Medvodah in Domžalah

J. BLASNIKA NASL.

Univerzitetna tiskarna

LITOGRAFIJA OFFSETTISK KARTONAŽA
ZALOŽNIŠTVO VELIKE PRATIKE
VREČICE ZA SEMENA

LJUBLJANA, BREG 10-12

Najstarejši grafični zavod Jugoslavije
Izvršuje vse tiskovine najceneje in najsolidnejše
USTANOVLJENA LETA 1828

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

Kmetijski hranilni in posojilni dom

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
V LJUBLJANI, TAVČARJEVA (SODNA) ULICA 1

Vloge na knjižice in tekoči račun sprejema proti najugodnejšemu obrestovanju — večje stalne vloge po dogovoru. **Jamstvo za vse vloge** presega večkratno vrednost vlog. Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja. Vložne knjižice drugih zavodov sprejema v inkaso. **Posojila** daje proti poročstvu, na vknjižbo in proti zastavi vrednostnih papirjev ter kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji. **Oskrbuje:** Kavcije, inkase, srečke in vrednostne papirje. **Preskrbuje:** Čeke in nakaznice (nakazila) na druga mesta. **Blagajniške ure:** Ob delavnikih od 8—12^{1/2} in od 3—4^{1/2}, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12^{1/2} ure.

Telefon 2847.

Brzjavni: „Kmetijski dom“.

Rač. pošt. hran. št. 14.257.

Žiro račun: Narodna banka

Podružnici v

Kamniku in Mariboru

Tovarna kemičnih izdelkov v Hrastniku d. d. Celje in Hrastnik

proizvaja in dobavlja sledeča umetna gnojila:
kostni superfosfat KMF 19%
rudninski superfosfat
16% in 18%
fosfatno žlindro 6-10-18%

vse vrste gnojil se prodajajo po najnižjih dnevnih cenah.

Vprašanja in naročila: na Tovarno kemičnih izdelkov v Hrastniku d. d. ali na filijalno tovarno v Celju. V zalogi pri Kmetijski družbi v Ljubljani in njenih skladiščih.

nadalje ima tovarna stalno na zalogi:
mešana gnojila KAS
(kaliamonsuperfosfat)
kalijevo sol 40% za gnojenje
čilski soliter 16% za gnojenje